يېشىللىق تەڭكەش مۇزىكىسى كۆكتە ياڭرىدى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ھازىرغا قەدەر، شىنجاڭنىڭ ئۈچ شىمال ئىھاتە ئورمىنى قۇرۇلۇشىدا جەمئىي 70 مىليون موغا يېقىن كۆچەت تىكىلدى. «13 ـ بەش يىل»دىن بۇيان، شىنجاڭ ئىھاتە ئورمىنىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشكە تېخىمۇ ئەھمىيەت بەردى. بىز يېڭىلاش، ئۆزگەرتىش، ئورمان يېتىشتۈرۈش، شالاڭلىتىش ـ زىچلاشتۇرۇش، چاتقالنى تەكشىلەش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ئۈچ شىمال ئىھاتە ئورمىنىدىكى چېكىنگەن ئورمان بۆلەكلىرىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى قايتىدىن ھاياتىي كۈچكە ئىگە قىلدۇق» دېدى ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق ۋە ئوتلاق ئىدارىسى ئېكولوگىيەنى قوغداش ـ ئەسلىگە كەلتۈرۈش باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشقارما باشلىقى ياڭ جيەنمىڭ.

باش شۇجى شى جىنپىڭ مۇنداق كۆرسەتتى: شىنجاڭ خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش پۈتۈن مەملىكەتنىڭ چوڭ ۋەزىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك.

مەركەز شىنجاڭغا ياردەم بېرىۋاتقان ئۆلكە، شەھەرلەر بىلەن شىنجاڭنىڭ تەرەققىياتىنى مىسلىسىز كۆلەم ۋە سالماق بىلەن قوللاۋاتقاندا، شىنجاڭمۇ جاسارەت بىلەن نەتىجە يارىتىپ دۆلەتنىڭ ئومۇمىي تەرەققىياتىنىڭ ھەربىر ئىستراتېگىيەلىك تەدبىرىنى پۈتۈن كۈچ بىلەن ئىزچىللاشتۇردى، ئېكولوگىيەلىك مۇھىتنى قوغداش دەل بۇنىڭ ئىچىدىكى مۇھىم تەركىبىي قىسمى.

بۈگۈنكى كۈندە، ئېتىز ـ ئېرىق ئىھاتە ئورمىنى، چوڭ تېپىكى بوراندىن مۇداپىئەلىنىپ، قۇمنى تۇراقلاشتۇرىدىغان غول ئورمان بەلبېغى ۋە تەبىئىي چۆل ئورمىنىنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان، كۆپ ئورمان تۈرى، كۆپ بەلباغ شەكلى، دەرەخ ـ چاتقال ـ ئوت، تور ـ دائىرە ـ بەلباغ بىرلەشتۈرۈلگەن بىر ئۈنىۋېرسال ئىھاتە ئورمىنى سىستېمىسى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندى. دۆلەتنىڭ ئۈچ شىمال ئىھاتە ئورمىنى سىستېمىسىنىڭ ئەڭ غەربىي بۆلىكى بولۇش سۈپىتى بىلەن، شىنجاڭدا باراقسان ئۆسكەن تۇتاش ئورمان بەلبېغى ئىچكى موڭغۇل، گەنسۇ ئىھاتە ئورمىنى سىستېمىسى بىلەن تۇتىشىپ، پۈتكۈل جۇڭگونى توغرىسىغا كېسىپ ئۆتۈپ، جۇڭخۇا زېمىنىنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى «يېشىل سەددىچىن سېپىلى»نىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئۇرغۇتماقتا.

شىنجاڭ «تېجەشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش، قوغداشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش، تەبىئىي ئەسلىگە كېلىشنى ئاساس قىلىش» فاڭجېنىنى پائال يولغا قويدى، ئېكولوگىيەنى كەڭ كۆلەمدە ئەسلىگە كەلتۈرۈش تىيانشاننىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىنى قاپلىدى. 690 مىليون مو ئوتلاق ئېكولوگىيەسىنى قوغداش بويىچە ياردەم پۇل ـ مۇكاپاتلاش سىياسىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، 11 مىليون مو يەرنى قاشالىدى؛ سۇلۇق يەرنى قوغداش سالمىقىنى ئۈزلۈكسىز ئاشۇرۇپ، 60 مىليون مودىن ئارتۇق سۇلۇق يەر ئۈنۈملۈك قوغدالدى ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. ئېكولوگىيەلىك مۇھىتى سىجىل ياخشىلىنىۋاتقان شىنجاڭ قېرىنداش ئۆلكە، شەھەرلەر بىلەن بىرلىكتە، جۇڭگونىڭ كەلگۈسى ئىقتىساد، جەمئىيەت تەرەققىياتى ۋە يېپەك يولى ئىقتىساد بەلبېغى قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئېكولوگىيە بوشلۇقىنى كېڭەيتمەكتە.

ئاسمىنى كۆك، يېرى يېشىل، سۈيى سۈزۈك گۈزەل شىنجاڭ بەرپا قىلىش

باش شۇجى شى جىنپىڭ مۇنداق كۆرسەتتى: خەلقنىڭ گۈزەل تۇرمۇشقا بولغان ئىنتىلىشى بىزنىڭ كۈرەش نىشانىمىز. بۇ بىر جۈملە سۆزگە شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى 2 ـ شى 31 ـ تۇەننىڭ ئىشچى ـ خىزمەتچىسى جوۋ چياڭنىڭ تەسىراتى چوڭقۇر. 2001 ـ يىلى، كۈنسېرى كەسكىنلىشىۋاتقان تارىم دەرياسىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىنىڭ ئېكولوگىيەلىك مۇھىتىنىڭ ناچارلىشىشى سەۋەبىدىن جوۋ چياڭ ۋە تۇەن ـ مەيداندىكى كۆپلىگەن ئىشچى ـ خىزمەتچى ئامالسىز يۇرتىدىن ئايرىلدى. بۈگۈنكى كۈندە، تارىم دەرياسىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىنىڭ ئېكولوگىيەلىك مۇھىتىنىڭ زور دەرىجىدە ياخشىلىنىشىغا ئەگىشىپ، جوۋ چياڭ يۇرتىغا قايتىپ زامانىۋى يېزا ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللاندى، تۇرمۇشى كۈندىن ـ كۈنگە ياخشىلاندى.

ئاسمىنى كۆك، يېرى يېشىل، سۈيى سۈزۈك گۈزەل شىنجاڭ بەرپا قىلىش كىشىلەرنى خاتىرجەم ياشايدىغان يۇرت ـ ماكاندىن بەھرىمەن قىلىشتۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن، تۈزۈم قۇرۇلۇشىنى جەزمەن ئاۋۋال يولغا قويۇش كېرەك. «ئاپتونوم رايونىمىز ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ ئۈچ قېتىم ‹ئاپتونوم رايوننىڭ مۇھىت ئاسراش نىزامى›غا تۈزىتىش كىرگۈزۈپ، قىزىل چەك، تۆۋەن چەك تەلىپىنى باشتىن ـ ئاخىر سىڭدۈردى» دېدى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇھىت ۋە بايلىق قوغداش خىزمىتى كومىتېتى قانۇنچىلىق باشقارمىسىنىڭ باشقارما باشلىقى سۇڭ جىمىڭ.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، شىنجاڭ ياخشى ئېكولوگىيەلىك مۇھىت ئومۇم ئەڭ مەنپەئەتلىنىدىغان خەلق تۇرمۇشى بەخت ـ سائادىتى دېگەن ئىدىيەنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، ئېكولوگىيە قىزىل چېكى، تۆۋەن چېكىنى قاتتىق ساقلاپ، مۇھىت ئىجازىتى پاسسىپ تىزىملىكىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، تۈزۈمنى ئىجرا قىلىشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، تۈزۈمنى قاتتىق چەكلىمە ۋە تېگىشكە بولمايدىغان يۇقىرى بېسىملىق سىمغا ئايلاندۇردى.

نۇقتىلىق رايونلارنىڭ ئاتموسفېرا بۇلغىنىشىدىن بىرلىشىپ مۇداپىئەلىنىش، بىرلىشىپ تىزگىنلەش خىزمىتىنىڭ نەتىجە ـ ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولدى، ھەرقايسى جايلارنىڭ ھاۋارايى ئەلا بولۇش قېتىم سانى ئۈزلۈكسىز كۆپەيدى، يۇلتۇزلار قايتىدىن كۆرۈش دائىرىسىگە قايتتى؛ دېھقانچىلىق دورىسى، خىمىيەۋى ئوغۇت ئىشلىتىش مىقدارى مەنپىي ئېشىپ ھەم سىجىل ساقلىنىپ، يېزىلاردىكى يەرلەرنىڭ بۇلغىنىشى ئۈنۈملۈك تىزگىنلەندى؛ «ئۈچ يۇقىرى» تۈرلەرنىڭ شىنجاڭغا كىرىشى قاتتىق چەكلىنىپ، سانائەتتە ئاساسلىق بۇلغىما چىقىرىش سىجىللىق سىجىل تۆۋەنلىدى؛ يېشىل كان قۇرۇلۇشى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلۇپ، زېمىننىڭ «جاراھىتى» ياخشىلاندى؛ دەريا ـ كۆل باشلىقى تۈزۈمىنى ئومۇميۈزلۈك ئورنىتىپ ۋە يولغا قويۇپ، 78 دەريانىڭ ئەلا سۇ سۈپىتى كەسمە يۈزىنىڭ نىسبىتى 98.8%كە يېتىپ، سۈيى سۈزۈك، قىرغاقلىرى يېشىل گۈزەل مەنزىرە قايتا نامايان بولدى.

يېشىللىق ئىدىيەسى ئارقىلىق ئىقتىساد، جەمئىيەتنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىغا يېتەكچىلىك قىلىش

ئالتۇن كۈزدىكى كۆكياردا، خۇش پۇراق زېمىنغا تارالغان بولۇپ، مېۋىلەر شاختا ساڭگىلاپ تۇراتتى. بۇ يىللاردا، ئاقسۇ ئېكولوگىيە ئورمىنى ۋە ئىقتىسادىي ئورمان ئۈنىۋېرسال سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى مۇكەممەللەشتۈرۈشنى ئۈزلۈكسىز ئالغا سىلجىتىپ، ئېكولوگىيەنى قوغداشنىڭ ئىمكانىيەتلىك سىجىل تەرەققىيات يولىدا چوڭ قەدەم بىلەن ئالغا ئىلگىرىلىدى. يېشىل دەل ـ دەرەخلەر بىلەن ئورالغان ئاقسۇ شىنجاڭدىكى ئولتۇراقلىشىشقا باب كېلىدىغان شەھەرلەرنىڭ ئىخچام كۆرۈنۈشىگە ئايلاندى.

سۈزۈك سۇ، يېشىل تاغنىڭ ئۆزى بىر بايلىق، كۆكيارنى ۋەكىل قىلغان شىنجاڭ تۈزۈلمىدە يېڭىلىق يارىتىش ئارقىلىق، ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ بايلىقىنى ئەڭ زور چەكتە بىرىكتۈرۈپ، سۇ بايلىقىنى باشقۇرۇش تۈزۈمى ۋە سۇ بايلىقى ئومۇمىي مىقدارىنى قاتتىق تىزگىنلەش ئالدىنقى شەرتىدە، باغ ـ ئورمانچىلىقنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى ئالغا سىلجىتىپ، شىنجاڭنىڭ باغ ـ ئورمانچىلىقىنىڭ شۆھرىتى جۇڭگو ۋە چەت ئەلگە تارالدى.

22 مىليون مو خاس باغ ـ ئورمانچىلىق بوستانلىقنى مۇستەھكەملەيدىغان ئېكولوگىيە توسۇقىنى ھاسىل قىلىپلا قالماي، تېخىمۇ مۇھىمى دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇپ بېيىشىدىكى مېۋىلىك چوڭ باغقا ئايلاندى. باغ ـ ئورمانچىلىقتىكى سۈپەتنى ئۆستۈرۈپ، ئۈنۈمنى ئاشۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ سىجىل ئالغا سىلجىتىلىشىغا ئەگىشىپ، جەنۇبىي شىنجاڭدا، باغ ـ ئورمانچىلىقتىن قىلىنغان كىرىم دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى كىرىمىنىڭ 30%نى ئىگىلىدى، قىسمەن ناھىيە، شەھەرلەردە 50%كە يېتىپ، جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلىش ۋە ئومۇميۈزلۈك ھاللىق جەمئىيەت قۇرۇپ چىقىشتىكى كۈچلۈك موتورغا ئايلاندى.

يېشىللىق ئىدىيەسى سانائەتنىڭ سىجىل تىپ ئۆزگەرتىپ دەرىجە ئۆستۈرۈشىنىمۇ ئىلگىرى سۈردى. سانائەت كېرەكسىز سۈيىنى ئۆلچەمگە يەتكۈزۈپ قويۇپ بېرىشتىن دەۋرىي پايدىلىنىشقىچە، سۇ بىر تەرەپ قىلىش تېخنىكىسىنى ئومۇميۈزلۈك كىرگۈزۈشتىن ئۆز ئالدىغا تەتقىق قىلىپ ئېچىشقىچە، دېلەن سۇچىلىق تېخنىكىسى پاي چەكلىك شىركىتى مۇلازىمەت سىستېمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش ئارقىلىق، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى سانائەت باغچە رايونلىرى ۋە سانائەت كارخانىلىرىنىڭ كۆپ ساھەدىكى سۇ بۇلغىنىشىنى تۈزەش ھەم سۇ بايلىقىدىن قايتا پايدىلىنىش قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى. شامال ئېلېكتىر ئىستانسىسى ئەمدى داۋانچىڭنىڭ مەخسۇس مەنزىرىسى ئەمەس، بۈگۈنكى كۈندە، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ شامال ئېلېكتىر ئىستانسىسى ۋەكىللىكىدىكى پاكىز ئېنېرگىيە كەسپى يەر شارىۋى پاكىز ئېنېرگىيە كەسپ سىستېمىسىدىكى مۇھىم بىر ھالقىغا ئايلاندى.

بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر سۈيى سۈزۈك، ئاسمىنى كۆك بولغان دۇنيادا يۈز بەردى. سۈزۈك سۇ، يېشىل تاغلار تۇتاش كەتكەن شىنجاڭ كىشىلەر ئەڭ ياقتۇرىدىغان ساياھەت مەنزىلگاھىنىڭ بىرىگە ئايلاندى. قاناس، نارات قاتارلىق كلاسسىك ساياھەت مەنزىرە رايونلىرىنىڭ تەرەققىيات ۋەزىيىتى پەسەيمىدى، ئالاھىدە ساياھەت، قار ـ مۇز ساياھىتى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلاندى. 2019 ـ يىلى، 200 مىليون ئادەم قېتىمدىن ئارتۇق ساياھەتچى سۈزۈك سۇ، يېشىل تاغ، شەھەر، يېزا، كەنتلەردە شىنجاڭنىڭ سېھرىي كۈچىنى ھېس قىلدى، 363 مىليارد 200 مىليون يۈەن ساياھەت كىرىمى سانسىزلىغان كەسپكارلارنىڭ كىرىمىنى بىۋاستە ياكى ۋاستىلىك ئاشۇرۇشقا تۈرتكە بولۇپ، ساياھەت ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش قەدىمىگە تۈرتكە بولماقتا.

يىلان باغرى تاغ يولى كۆكتىكى ئاق بۇلۇتلارغا تۇتاشقان، توختىماي ئېقىۋاتقان ئۆستەڭ سۈيىنىڭ ئىككى قىرغىقى باھار مەنزىرىسىگە تولغان. شىنجاڭدىن ئىبارەت جۇڭگو زېمىنىنىڭ ئالتىدىن بىر كۆلىمىنى ئىگىلەيدىغان بۇ بىپايان تۇپراقتا يېشىللىق تەڭكەش مۇزىكىسىنىڭ يېڭى ئاۋازى يەنە ياڭرىدى. تېخىمۇ گۈزەل شىنجاڭ مۇقەررەركى تېخىمۇ مول، جانلىق ئەمەلىيەت ئارقىلىق ئېكولوگىيە مەدەنىيلىكى ئىدىيەسىنىڭ تىيانشاننىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدا ئەمەلىيلىشىپ يىلتىز تارتىشىغا تۈرتكە بولىدۇ.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

دائىمىي كومىتېت تەركىبىدىكىلەردىن 52 كىشى يىغىنغا قاتناشتى، بۇ قانۇندا بەلگىلەنگەن ئادەم سانىغا ئۇيغۇن.

يىغىندا «ئاپتونوم رايوننىڭ كېلىمات بايلىقىنى قوغداش ۋە ئېچىش، پايدىلىنىش نىزامى» «ئاپتونوم رايوننىڭ ئەرزىيەت نىزامى» «ئاپتونوم رايونلۇق ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرىنىڭ قائىدە خاراكتېرلىك ھۆججەتلەرنى ئەنگە ئېلىش، تەكشۈرۈش نىزامى» ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ كوچا ناھىيەسىدە ناھىيەنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ شەھەر تەسىس قىلىشقا دائىر بىرقانچە مەسىلە، يېڭىدىن تەسىس قىلىنغان ئېقىنتال شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتىيىغا ئالاقىدار مەسىلىلەر، ئاپتونوم رايوننىڭ بايلىق بېجىغا كونكرېت تەتبىقلىنىدىغان باج نىسبىتى، ھېسابلاپ ئېلىش ئۇسۇلى ھەم باجنى كېمەيتىش، كەچۈرۈم قىلىش چارىسى، «ئاپتونوم رايوننىڭ كەنت ئاھالە كومىتېتى سايلام چارىسى» قاتارلىق 12 پەرلىك نىزامغا تۈزىتىش كىرگۈزۈش قارارى ئاۋازغا قويۇلۇپ ماقۇللاندى؛ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ «قومۇل شەھىرىنىڭ مەدەنىي ھەرىكەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈش نىزامى» «تۇرپان شەھىرىنىڭ قۇرۇق ئۈزۈم سۈپىتىنى باشقۇرۇش نىزامى» «كورلا شەھىرىنىڭ شەھەر رايونىدا ئىت بېقىشنى باشقۇرۇش نىزامى» «بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ ‹بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ قايىدۇ ـ كۆنچى دەرياسى ئېقىن رايونىنىڭ سۇ مۇھىتىنى ئاسراش ھەم بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەش نىزامى›نى بىكار قىلىش توغرىسىدىكى قارارى»نى تەستىقلاش توغرىسىدىكى قارارى ئاۋازغا قويۇلۇپ ماقۇللاندى؛ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 2019 ـ يىللىق ئاپتونوم رايوننىڭ شۇ دەرىجىلىك نەق چوتى، 2020 ـ يىللىق ئاپتونوم رايوننىڭ شۇ دەرىجىلىك خامچوتىنى تەڭشەش لايىھەسىنى تەستىقلاش توغرىسىدىكى قارارى ئاۋازغا قويۇلۇپ ماقۇللاندى، ئاپتونوم رايونلۇق 13 ـ نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ۋەكىللەر سالاھىيىتىنى تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ بەزى ۋەكىللەرنىڭ ۋەكىللىك سالاھىيىتىنى توختىتىش توغرىسىدىكى دوكلاتى ۋە كادىرلارنى ۋەزىپىگە تەيىنلەش، ۋەزىپىدىن قالدۇرۇش ئىشلىرى ئاۋازغا قويۇلۇپ ماقۇللاندى.

يىغىندا مۇنۇلار كۆرسىتىلدى: دائىمىي كومىتېتنىڭ بۇ يىللىق تۈرلۈك خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى ياخشى ئورۇنداشتا ۋاقىت قىس، ۋەزىپە ئېغىر. ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيەت، بۇرچنى ئەستە چىڭ ساقلاپ، نىشان ـ ۋەزىپىلەرنى چىڭ كۆزلەپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتىنىڭ خىزمەت ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، سۈرئەتنى ئاشۇرۇشتەك كۈرەش ھالىتى بىلەن، جاسارەت بىلەن كۈرەش قىلىپ، يۇقۇم دەخلى قىلغان ۋاقىتنى قايتۇرۇپ كېلىپ، يۇقۇم پەيدا قىلغان تەسىرنى ئەڭ تۆۋەن چەككە چۈشۈرۈپ، بۇ يىللىق تۈرلۈك خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى قەتئىي ياخشى ئورۇنداش كېرەك.

يىغىندا، يېڭىدىن ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن ئاپتونوم رايوننىڭ دۆلەت خىزمەتچى خادىملىرىغا تەيىنلىنامە تارقىتىلدى ھەم ئاساسىي قانۇن ئالدىدا قەسەم بېرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىرىدىن جۇ خەيلۇن، لى شۈجۈن، ۋاڭ يۈمىڭ، مۇتەللىپ قاسىم، دۇڭ شىنگۋاڭ، بادەي، گۈلشات ئابدۇقادىر، ماھەن زەينەل، سو يۈ يىغىنغا قاتناشتى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاۋ جۈجيۇ، ئاپتونوم رايونلۇق رېۋىزىيە كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ ئالاقىدار مەسئۇللىرى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپلىرى، ھەرقايسى مەخسۇس كومىتېتلار، دائىمىي كومىتېت خىزمەت تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى، ھەرقايسى ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرىنىڭ مەسئۇللىرى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ قىسمەن ۋەكىللىرى ھەمدە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتارلىقلار يىغىنغا سىرتتىن قاتناشتى.

9 ـ ئاينىڭ 18 ـ كۈنى چۈشتىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 97 ـ قېتىملىق مۇدىرلار يىغىنىدا دائىمىي كومىتېت يىغىنىنىڭ تۈرلۈك قارالمىلىرىنى قاراپ چىقىش ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلات ئاڭلاپ ئۆتۈلۈپ، دائىمىي كومىتېت ئومۇمىي يىغىنىدا ئاۋازغا قويۇشقا سۇنۇلىدىغان لايىھە قارار قىلىندى.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

خېرىدار چاقىرغان ئاۋاز ئۈزۈلمەي ئاڭلىنىپ تۇراتتى... كۈز پەسلىدە قەشقەر قەدىمىي شەھەر مەنزىرە رايونىنى سەيلە قىلغىنىڭىزدا، تەرەپ ـ تەرەپكە تۇتاشقان ئەگرى ـ بۈگرى يوللار، گۈزەل مەنزىرىلەر سىزنى جەلپ قىلىدۇ، مىللىي ئۆرپ ـ ئادەت تۈسى قويۇق خالىي بىر جايدا بىر ئىستاكان قەھۋە ئىچكىنىڭىزدە، «تىنچ ـ خاتىرجەم تۇرمۇش»نىڭ تەمىنى قەھۋەنىڭ خۇش پۇرىقىدىن ھېس قىلالايسىز.

بۇ يىل 34 ياشقا كىرگەن مەردان قەشقەردە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن، 2017 ـ يىلى قەدىمىي شەھەر مەنزىرە رايونىدا «ھويلا» قەھۋەخانىسىنى ئاچتى. ئىككى قەۋەتلىك بۇ قەھۋەخانىنى بەدىئىي تۇيغۇغا باي دۇكاندار ئۆزگىچە بېزىگەن بولۇپ، دۆلەت ئىچى ـ سىرتىدىكى ساياھەتچىلەرنىڭ قەلبىدىكى «توردا ئالقىشلانغان چوقۇم بارىدىغان جاي» بولۇپ قالغانىدى.

«بۇ بىرنەچچە يىلدا، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ئەڭ تۈپ ئۆزگىرىش شۇكى، ئىلگىرىكى زوراۋانلىق، تېررورلۇق دېلولىرى كۆپ يۈزبېرىش ھالىتى جەمئىيەتنىڭ سىجىل ئىناق، مۇقىم بولۇشىغا ئۆزگەردى.» 9 ـ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى مەردان مۇنداق دېدى: مەن ياخشى دەۋرگە ئۇلاشتىم، ئىناق، مۇقىم مۇھىت شىنجاڭنىڭ ساياھەتچىلىكىنى شىددەتلىك تەرەققىي قىلدۇردى، قەدىمىي شەھەرگە كېلىدىغان ساياھەتچىلەرنىڭ سانىدا بۇ بىرنەچچە يىلدا ئۈزلۈكسىز يېڭى رېكورت يارىتىلدى. ئاۋات پەسلىدە دۇكىنىمنىڭ كۈندىلىك تىجارەت سوممىسى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

مۇقىملىق پايدىسىنىڭ سىجىل قويۇپ بېرىلىشى بىلەن، جەنۇبىي شىنجاڭدا جەمئىيەت قىياپىتى پۈتۈنلەي يېڭى تۈسكە كىردى، ھەر مىللەت ئامما خاتىرجەم ياشىدى، بازار گۈللەپ راۋاجلاندى، مەردانغا ئوخشاش تېخىمۇ كۆپ «ئارزۇغا ئىنتىلگۈچىلەر» ئارزۇسىنى قوغلىشىپ ئالغا ئىلگىرىلىدى.

قەشقەر قەدىمىي شەھىرىنىڭ دائىملىق مېھمىنى بولۇش سۈپىتى بىلەن، شىنجاڭ جىنياگيۇ ئۆي ـ زېمىن تەرەققىيات چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى لى شياڭجۇن ھەر يىلى بۇ يەرگە 30 ـ 40 قېتىم كېلىدۇ. «دائىم باشقا جايدىن كەلگەن خېرىدارلارغا، يېقىن دوست ـ بۇرادەرلەرگە ھەمراھ بولۇپ بۇ يەرگە كېلىپ، قەدىمىي شەھەرنىڭ مىللىي ئۆرپ ـ ئادەتلىرىدىن ھۇزۇرلىنىش بىلەن بىللە، ئۆزگىچە تائاملارغا ئېغىز تېگىمىز.» گەنسۇدىن شىنجاڭغا كەلگەن ۋاقتىنىڭ ئۇزىرىشىغا ئەگىشىپ، ئۇ ھەقىقىي قەشقەرلىق بولۇپ قالدى، مەنزىرە رايونلىرى ۋە مەززىلىك تائاملارنى تونۇشتۇرغاندا ساياھەت يېتەكچىسىدىنمۇ كەسپىيرەك كۆرۈنەتتى. «بۇ جاي خاتىرجەم ياشايدىغان يۇرت» دېدى لى شياڭجۇن.

بۇ يىل 3 ـ ئايدا، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى تۇنجى ۋەندا مەيدانى قەشقەر شەھىرىدە قۇرۇلۇش باشلىدى، مەبلەغ سالغۇچى تەرەپ جىنياگيۇ شىركىتى 3 مىليارد يۈەن مەبلەغ سالدى. قۇرۇلۇش ئورنى قاينام ـ تاشقىن مەنزىرىگە چۆمگەن بولۇپ، لى شياڭجۇن بىر ـ بىرلەپ تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «يىل ئاخىرىدىن بۇرۇن سىز يەنە كېلىپ كۆرۈپ بېقىڭ، بۇ تەرەپتىكى ۋەندا مەيدانى ۋە ئۇ تەرەپتىكى 1 ـ قارارلىق تۇرالغۇنىڭ گەۋدىسى پۈتىدۇ. ۋەندا مەيدانى تىجارەت باشلىسا يەنە بىر ئاۋات مەنزىرە شەكىللىنىدۇ».

بۈگۈنكى كۈندە، جەمئىيەت مۇقىملىقى جەنۇبىي شىنجاڭغا كۈچلۈك تەرەققىيات ھەرىكەتلەندۈرگۈچى كۈچ قوشۇپ، تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق ۋە ئىش قىلىش ئىشەنچى ئېلىپ كەلدى.

كىشىلەر قەلبى بىردەكلىككە تەلپۈندى:
«بىر نىيەتتە ئويلاپ، بىر مەقسەتتە كۈچ چىقاردى»

9 ـ ئاينىڭ 14 ـ كۈنى سەھەردە، كەلپىن ناھىيەسىنىڭ چىلان يېزىسى نۇرباغ كەنتى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى لىيۇ جاڭشياڭ كېۋەزلىككە نەزەر تاشلىدى، 100 نەچچە مو تۇتاش كەتكەن كېۋەزلىكنىڭ چېكىنى كۆرگىلى بولمايتتى، قىسمەن كېۋەز غوزىلىرى ئېچىلىپ بولغانىدى.

بۇ بىرنەچچە كۈندە، ئۇ ئىزچىل توردا پاختا باھاسىنى سۈرۈشتۈردى. «ھازىرقىدىن قارىغاندا بولتۇرقىدىن ئانچە پەرقلەنمەيدىكەن، مەن خاتىرجەم بولدۇم» دېدى لىيۇ جاڭشياڭ. بۇ يىل ئەتىيازدا، ئۇ كەنت ئاھالىلىرىنى ئۆستەڭنى كېۋەزلىككە ئۆزگەرتىپ، تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتىشكە قايىل قىلدى. بۈگۈنكى كۈندە كۆلىمى 300 مو يەرنى ئىگىلەيدىغان ئۆستەڭنىڭ 200 موغا يېقىن يېرى كېۋەزلىككە ئايلاندى.

لىيۇ جاڭشياڭ ئۇيغۇر تىلىدا راۋان سۆزلەيدۇ، كېۋەزلىك پەرۋىشىنى پىششىق بىلىدۇ، ئۇ نۇرغۇن كەنت ئاھالىلىرىگە كېۋەز تېرىشنى قولمۇقول ئۆگەتكەنىدى، ئۇنىڭ خىزمىتىمۇ كەنت ئاھالىلىرىنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشىغا ئېرىشتى. «بۇ يىل ھوسۇل يامان ئەمەس، ھاۋا كىلىماتى ياخشى، كېۋەزلىكنىمۇ ياخشى پەرۋىش قىلدۇق. تۈنۈگۈن بەزى كەنت ئاھالىلىرى ماڭا، كېلەر يىلى تېخى ئۆزگەرتمىگەن ئىككى ئۆستەڭنى كېۋەزلىككە ئۆزگەرتىشنى ئېيتتى».

«ھەر مىللەت كادىرلار، ئامما ئىش بولسا بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىدۇ، ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلىپ بىرلىكتە تىرىشىدۇ، ھەممىمىزنىڭ قەلبى تېخىمۇ بىردەك بولدى» دېدى لىيۇ جاڭشياڭ.

ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ چاقىرىق كۈچى ۋە ئۇيۇشتۇرۇش كۈچى كۆرۈنەرلىك ئاشتى، كۆپچىلىك بىر نىيەتتە ئويلاپ، بىر مەقسەتتە كۈچ چىقاردى، بۇمۇ دەل ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى سىياسىي قانۇن كومىتېتىدىن كوناشەھەر ناھىيەسىنىڭ زەمىن يېزىسى ئېرىقبېشى كەنتىدە تۇرۇشلۇق 1 ـ شۇجى، «ئەلرايىنى بىلىش، ئەلگە نەپ يەتكۈزۈش، ئەلنى مايىل قىلىش» خىزمەت ئەترىتىنىڭ ئەترەت باشلىقى دۇڭ مىڭنىڭ ھەقىقىي تەسراتى.

بۇ يىل 5 ـ ئايدا، كوناشەھەر ناھىيەلىك دېھقانچىلىق ئىدارىسىنىڭ 195 پارىنىڭ ـ لاپاس تۈرى ئېرىقبېشى كەنتىگە ماكانلاشتى، 9 ـ ئاينىڭ 16 ـ كۈنىگىچە، 108 لاپاس قۇرۇلۇشى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملاندى، قالغان 87سىنىڭ ئەڭ ئاخىرقى ئىسسىق ساقلاش قۇرۇلۇشى ئىشلىنىۋاتىدۇ.

كەنتتە بىر ۋېيشىن توپى بولۇپ، نامى «لاپاس قۇرۇلۇشى». قۇرۇلۇش ئورنىنىڭ مەسئۇلى شۇ چىجى مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: «بىز قىسقا مۇددەتلىك ئىشچىلارغا ئېھتىياجلىق بولغاندا، پەقەت ۋېيشىن توپىدا سۆز قالدۇرساقلا، بىردەمدىلا كەنت ئاھالىلىرى يېتىپ كېلىدۇ. قۇرۇلۇشقا قاتناشقان كەنت ئاھالىلىرى 260تىن ئاشتى».

ھەممە بىر نىيەتتە بولدى، تۇرمۇش ياخشىلاندى، بەخت يېتىپ كەلدى.

كىشىلەر قەلبى ئالغا بېسىشقا تەلپۈندى:
«‹ساقلاپ تۇرۇش، تايىنىۋېلىش، تەلەپ قىلىش›نى خالىمايمىز، ئەمگەك ئەڭ شەرەپلىك»

ياغاچ ماتېرىياللىرى زاۋۇتىدىكى ماشىنىنىڭ گۈركىرىگەن ئاۋازى ئىچىدە، ئاقسۇ شەھىرىنىڭ توپلۇق يېزىسى يۇقارقى كالكال كەنتىنىڭ كەنت ئاھالىسى سەمەت سالى ئىشداشلىرى بىلەن تاختاي كېسىۋاتاتتى، كۆڭۈل قويۇپ ئەستايىدىل ئىشلەۋاتاتتى.

ئىشقا بېرىش ۋە يەر تېرىشتىن باشقا، سەمەت يەنە ئۈچ لاپاسقا كۆكتات تېرىدى، ئىككى كالا، ئون قوي باقتى. سەمەت ھاياجانلانغان ھالدا مۇنداق دېدى: ھازىر كۆپچىلىكنىڭ ھەممىسى پۇل تېپىشنى ئويلايدۇ، كىمنىڭ ئاشۇ ئەسەبىي ئىدىيەلەرگە پەرۋا قىلىدىغان ۋاقتى بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئادەمنى نادان، قالاق قىلىپ قويىدىغان نەرسىلەر.

جەنۇبىي شىنجاڭدا سەيەر قىلغىنىڭىزدا، ئىناقلىق، ئىتتىپاقلىق، كۈرەش قىلىش ئەكس ئەتكەن يۈكسەك رەسىملەر كۆز ئالدىڭىزدا ئاستا ـ ئاستا نامايان بولىدۇ.

تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ ئىچكىرىسىدىكى لوپ ناھىيەسىنىڭ بەشتوغراق يېزىسى سۆگەتبوستان كەنتىدە، ئۆلچەملەشكەن قوتاندىن تۆتى بار باقمىچىلىق ھەمكارلىق كوپېراتىپى كەنت ئاھالىلىرىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ كىرىمنى ئاشۇرۇش ئۈمىدىنى ئۈستىگە ئالغانىدى. ھەمكارلىق كوپېراتىپىنىڭ مەسئۇلى ئابلىكىم ئابدۇكېرەم مۇنداق دېدى: ھەمكارلىق كوپېراتىپىمىزدا نۆۋەتتە 4000دىن ئارتۇق قوي بېقىلىۋاتىدۇ، يەنە چىلاننى ئۇلاپ سېلىپ سۈپىتىنى ياخشىلىدۇق، دەرەخ ئاستىدا قارا توخۇ بېقىش ئۈستىدە ئىزدەندۇق، بېيىش يولىمىز بارغانسېرى كېڭەيدى.

كۆپ يىل ئىگىلىك تىكلەش ئارقىلىق، ئابلىكىم مالىيە باشقۇرۇش، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ـ داۋالاش قاتارلىق بىلىملەرنى ئىگىلىدى. «ھازىر كۆپچىلىك ‹ساقلاپ تۇرۇش، تايىنىۋېلىش، تەلەپ قىلىش›نى ئويلىمايدىغان بولدى، ئەمگەكنىڭ ئەڭ شەرەپلىك ئىكەنلىكىنى بىلدى. كەنت ئاھالىلىرىنىڭ ئىدىيەسىدە ئۆزگىرىش بولغاندىن كېيىن، ھويلا ـ ئارانلىرىنىڭ رەتلىك، پاكىز بولغانلىقىنى، ئۆيلىرىنىڭ پاكىز بولغانلىقىنى، ئېتىزلىرىدىكى ياۋا ئوت ـ چۆپلەرنىڭ ئازايغانلىقىنى كۆرگىلى بولىدىغان بولدى» دېدى ئابلىكىم.

كۆرگەن ـ ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى يېڭى قىياپەت. ھاياتىي كۈچكە تولغان جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ ھەممە يېرىدە كۆلكە سادالىرى ياڭرىدى، ئۈمىدكە تولدى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 ـ نومۇر. ئېلان باشقارمىسى: 5850783، تارقىتىش مەركىزى: 5859769، تېلېگىراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ يىللىق باھاسى: 336 يۈەن، ئايلىق باھاسى: 28 يۈەن، پارچە باھاسى: بىر يۈەن (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)